

Esc de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineo-a, cand o oala intriga, cand numai ditmetate, adoca dupa momentul impregurarilor.

Table with subscription rates for Austria and Romania. Columns include 'pe an intreg', 'ditmetate de an', 'patraru' and prices in 'fl. v. a.'.

ALBINA

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corospondintii nostri, si d'adrepul la Redactiunea Josefstadt, Langegasse Nr. 43. Unde sunt a se adresat si corospondintiele, ce privesc Redactiunea, administratiunea sau expeditiunea. Cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cel anonime nu se vor publica.

Pentru anuntile si alte comunicatiuni de interes privat — se raspunde cate 7 or. de linie repetirile se fac cu pretiu scadut. Pretiu timbrului cate 30 or. pentru una data, se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

1 a

„ALBINA“

pretiulu de prenumeratiune in monarchia Austriei:

Table with subscription rates for Austria and Romania. Columns include 'pre iuliu—decembre' and prices in 'fl. v. a.'.

Redactiunea.

Viena 4/16 iuliu 1867.

Cuventarea cea mai lunga si mai durerosa la audire in senatulu imperial... o tienu ministrulu de finantie br. Becke sambeta dupa mediadi. Elu dede desluciri detaiate despre starea finantiala a Austriei...

Table with financial data for years 1860-1865. Columns include 'in 1860 (suma rotunda)', '1861', '1862', '1863', '1864', '1865' and values.

Bugetulu pentru 1866 era gatitu pentru unu anu de pace. Evinemintele belice inse recerura despusetiuni straoardinarie, si statulu constrinsu fiindu luu multe mesure finantiarie...

tefi s'a incassatu putienu din caus'a urmariloru belice. Desdaunarea ce a datu Itali'a a fostu numai 35 mil. Anulu 1867 s'a inceputu intre auspiciu mai bune, si bugetulu s'a statoritu astfelu:

Table with budget figures: 'spese . . . 433.866,000 fl.', 'venite . . . 407.297,000 fl.', 'deficitu 26.599,000 fl.'

catra acest'a se adaugu desdaunarele belice la persone austriace ce le detoresce guvernulu, apoi subventiuni calofu de feru, spese straoard. militare, in suma de 51.034,000 fl. astfelu deficitulu intregu e 77.633,000 fl. Se va acoperi cu venitele straoard. create prin legea din 25 aug. a. tr. 79.495,000 fl. deci va remane inca unu prisosu de 1.862,000 fl.

Astfelfi la aparitiune estimpu nu numai am fi scutiti de deficitu, ci am ave inca si unu prisosu. In realitate inse deficitulu procede precum vediuramu in anii tr. si acestu prisosu se deriva din legile cari pusera in lucrare tipariulu de bani, ni dede note de statu, cu cursu demandatu, cari inse neavendu ipotoca, neci nu potu trece in averea activa.

Ministrulu incheia cu observatiunile: Austria are o detoria de statu cu 3046 de milioane de flor. capitalu, cu interese pre fie care anu in sum'a rotunda de 127 de milioane, si cam 24 mil. fl. pre fie care anu catimea de amortisatiune.

Trebuie se insemnamu ca acestea au facutu la bursa numai putiena impresiune, dar nu buna.

Combinatiuni economice.

(D) Petrusi de detorinta d'a grigi de tote interesele publiculu nostru, pre catu numai ni ajungu poteriile, in mediloculu celoru mai seriose discusiuni asup'a situatiunei politice si in cestiunile culturoi si progresulu nostru nationalu, n'am uitatu neci de interesele materiali, de aparitiunile in comerciu, industria si in economi'a poporeloru preste totu; am adunatu si insiratu date de prin diferite piatie de a casa si din strainetate, pre acestea la tempulu sou ni-am intemeiatu si pronunciatu parerile si asi-dicendu profetiele pentru venitoriu, si suntemu convinsi, ca cei ce ni vor fi studiatu, priceputu si urmatu indegetarile, vor ave tota caus'a si plecarea de a ni le studi'a, pricepe si urma d'aci incole totu mai multu si mai buerosu.

Ne aflamu in mediloculu recoltei (secerisuiulu); dupa reporturile ce adunaramu mai din tote partile locuite de Romani, binecuventarea lui Ddieu mai pretotindene s'a reversatu in deplina mesura; numai unele tienuturi din Romania de preste Milcovu si din Bucovina si Besarabia vor ave in unele grane cevasi scadere. Deci fiindu ca tianulu nostru agronomu, pre langa aceea ca-si vede ascurata pana de tote dilele pentru ierna venitoria si pana la rocolt'a anulu venitoriu, mai are inca o multime de trebuntie pentru sine, si familia-si, si o suma de dari publice, ba in cea mai mare parte si restantie grele din anii trecutii; mai de parte inse, fiindu ca agronomulu bunu si intieptu, de cate ori vede binecuventarea lui Ddieu in campii sei, totu de un'a si-aduce a minte ca — nu in toti anii e asi'e, si ca anii cei buni sunt pentru a se ascurat contra celoru rei, si preste totu, pentru a castig'a: asi'e e unu lucru pre firescu, ca economulu nostru, dar si ori-cine altulu, carele multu putinu se sente atinsu de pretiulu graneloru seu alu panei, are unu interesu catu de aprope si mare, ca se conoseca pretiurile — nu numai cele de acu, dar — pre catu se pote si cele ce se accepta seu se potu accepta in venitoriulu celu mai de aprope, si celu mai indepartatu, — pentru ouventulu ce se se pota acomoda in vendiare seu cumperare.

Spre scopulu acest'a, precum mai diseramu si alta data, e neaperatu de lipsa a cunosece — mai antaiu de tote marimeii lipsei in tierile, cari de comunu au lipsa de granile nostre; dupa aceea gradulu productiunei in tierile din cari de comunu si-mai tragu cele d'antae granele de lipsa si cu cari asiedara avemu se intramu noi in concurentia; — in fine impre-

giurarile politice, cari totdeun'a influentia forte multu pretiurile productelor de campu.

Cetitorii nostri si-vor aduce a minte, ca noi anu tomna, pre candu pretiulu — graulu d. e. sta in Banatu la 5 fl. de chibla, seu metiu seu mesura de Posionu, *) si pre candu parte mare se crede'a, ca granele si-vor fi ajunsu culmea pretiurilor, radimati pre datele ce avemu si le si insiraseramu despre cei trei factori amintiti, indegetaseramu de a dreptulu, cumca pretiurile cautu se se mai urce catu de multu, ce intr' adevuru s'a si intemlatu, urcandu-se d. e. graulu pan' la 7 fl. de metiu.

Datele de asemenea ce avemu pana acum, o spunemu din capulu loculu ca nu sunt, nu potu se fie deplinu secure, pentru simpl'a causa, ca — abie suntem la secerisuiu, va se dica: abie vedemu frumseti'a si abundanti'a graneloru in campii si spice, era nu in saci si magazine; afara d'asta, pentru ca datele de preste mare, din America, fiindu ca sunt forte prospete, potu se fie si false, falsificate adoca de speculatiune in interesulu propriu.

Acestea pretramitiendu, avemu se insemnamu, ca Ungaria, Banatulu, Ardealulu, in cea mai mare parte din pamentulu productoriu de grane, apromite o recolta in tota privinti'a forte buna; rapida cata a scapatu din ierna, (apoi a scapatu patru din cinci parti din semenature), s'a facutu multa si frumosa; graulu, secar'a, ordiulu, ovesulu si legumele — nu se potu mai bune accept'a, cucurudiulu seu porumbulu — nu pote sta mai frumosu. Cu tote acestea, in partile de sus ale Tisei versarile d'asta primavera au facutu mari stricutiuni, era in partile de diosu ale Tisei, anume in manosa Bacica, precum si inca in unele alte parti ale Ungariei se urata in grau forte multa tatiune, in catu e mare tema, ca graulu din acele parti nu va fi bunu de felu pentru marfa seu piatia. Din partile Romaniei n'amu auditu plansori pentru multimea tatiunei. Partile celelalte ale Monarchiei austriace nu produc bucate de esportu, afara de Galiti'a si Bucovina. Galiti'a era se aiba o recolta catu de buna, dar ploile cele cumplite din dilele trecute inundara mai tote campiele si nemicira o parte mare din sperantiele proprietariloru si muncitoriloru. Despre Bucovina am amintitu mai-sus.

Tierile straine, esportatorie de grane, stau — pre catu poturamu afla pana acum,

*) Chibla seu mesura seu metiulu de Posionu are 36 ocae — mesurate, nu cumpenite seu cantarite; e asi'e-dara cam a unu spre dieca parte a chiblei din Romania, care are 400 ocae. Dupa cantariu chibla seu metiulu nostru are — in greu de frunte pan' la 40 ocae, in secar'a pan' la 36 ocae.

FOISIORA.

Cetatile Mejiului si locutorii loro.

(Acestea despre Messicu le avemu de la unu romanu fostu in armat'a austro-messicana. Red.)

Precum suprafati'a teritoriala compune fisonomi'a tieriloru, asi'e sunt cetatile criteriulu caracteristicu a vietii si datineloru popularu. La antaia privire cetatile mejicane ti aducu a minte de Europa sudica seu mai bine disu: de „gintea latina“ din Sudulu Europei, adoca strate drepte, piatie mari, case de petra fora coperisuiu, o multime de biserice cu turnuri stralucitorie, monastiri mari, largi, chipu de fortaretie, apaducte ca in Roma vechia, stralucire si lussu pe de o parte, seracia si ticalosia pe de alt'a. Modelulu firescu a fostu Spani'a, propriaminte disu Castiliile (provinci'a care a luat egemoni'a supra celorlalte provincie spaniole). Inse deca in adinsu amcereta mai afundu pentru deosebiriile ce ar esiste intre cetatile europene si americane, ar fi numai urmatorea, adoca: Fiesce care cetate europeana si-are istori'a sa particulara, pre candu celoru mejicane li lipsece ori si ce traditiune. In cetatile europene au portile, murii, si bisericele, fantanele

ba si a unu ori stratele istori'a loro a parte; in America aceste trebue se se faca — pentru ca timpii mai de nainte se tienu de unu poporu caruia fanaticismulu clericalu i sterse monumintele, pentru a caror'a locuri sante barbari'a europeana ca cuceritoria n'a avutu respectu. Nimene nu scie in Mejiu d. c. care e loculu unde nefericitulu Montezuma a fostu omoritu de sageta poporulu seu, seu unde e cas'a lui Hernan Cortez, seu unde a fostu templulu celu mare alu dieulu armelor s. a. . . Trebue asi'a dara se parasimu terenulu istoricu, si se privimu cetatile asi'a cum sunt astadi.

Ne apropiamu de o cetate mejicana! nu credeti ca veti gasi la intrare suburbie frumose, seu strate largi, seu parcuri cu promenade placute, cu curti de drumuri de feru, nemica din tote acestea; ci seracia cea mai cumplita vei afla-o innaintea cetatiloru, adoca bordeiuri miserabile, proletarii goli, seu indiani fora de vre o imbracaminte, ce s'ar pote numi asi'a.

Cani flamendi si sopiloti (vulturele ce traiesce din mortatiune) alerga pe stratele aceste schimbandu-se unii pre altii in servitiulu politianu, celu putinu in „plateau d'Anahuac“ e de comunu astfelu, — in Jalapa, Cordoba, si Orizaba sunt suburbiele unu labirintu de gradine de portocale, seu ananase, cafea si mango

(fruptu care numai in America se da, semena pereloru nostre inse cu totulu mai moi, cu simburu mai mare de catu a persicci) gradinele aceste facu apoi privirea la intrare in catva placuta. Catu intri in orasiu, adoca contrulu orasiului, ti se presenta regularitatea si simetri'a in strate bine pardosite cu „trotoir“ comodu, carele se radica pe la marginile caseloru ceva cu jumetate de urma de la nivelulu stratei. Mai tote orasiile au strate drepte cari crucisiera in anghiuri drepte, cele mai multe case sunt numai de unu etagiu, pucine de doue, si a rare ori de trei etagie. Stilulu cladiriloru e preste totu spaniolu, monastirile si bisericele inse au de comunu stilulu cladiriloru francesci si italiene din alu 17-le seculu, adoca galimathias. — Piatia e punctulu de predileptiune pentru toti „Romanii“ si asi'a si in Mejiu vrendu cineva a cunosece vietia poporulu de acolo. Mergemu asi'a dara la piatia.

In patruzhiulu celu minunatu totdeanu a formeza biserica o latore, celalalte trei laturi se formeza de nise case mari cari si-au portalele loro si stau in corospondintie cu portalele arcuite a tuturor caseloru, ce suntu tote cam de comunu pravalie. Cam de comunu in fati'a bisericii e cas'a presceptarei seu a magistratulu. In mediloculu piatiei e „conditio

sine qua non“ o fantana cu apa saritore si ici colé cate unu arbore, pe aiurea si scaune de petra pentru pausare. Privimu acu piatia in di do tergu, si cu deosebire piatia unei cetati in el'a medilocia (tierra templada). Grupele cele mai pitoresci se presentza albi, indiani, negri, mestizzi, fiesce care in armoni'a cea mai amicala si oferesce productele sale la vendiare. Nicairi se adunu productele tuturozu zoneloru ca intr'o piatia din clim'a medilocia — fiindu legatura naturala intre cea caldura (terre chaude, tierra caliente) si cea frigurosa (tierra fria) vegetatiunea tropica gigantica cu palme innalte si cu arborii bananeloru fluturandu in aerulu linu a paduriloru de aprope, incunjura piatia plina de vietia.

Pentru mejicanu piatia (plaza) e ace'a ce a fostu odinora pentru „romani“ „forum.“ — Tote intemplantile acolo se audu mai antaiu, serbatorile bisericesci precum si politice acolo se petrecu, acolo se tienu oratiuni, se facu alegeri de deputati ori magistrati, acolo sunt focurile artificiose (predeleptiunea mejicanilor) in fine e bon ton seu neaperatu de lipsa ca in piatia sub portale seu arcade in di celu putienu o cigareta se o prefaca fiesce cine in cenusia. Lucru naturalu ca tote negotiile numai sub arcade (portale) se potu face. Societatea nobila

